

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 lipca 2025 r.

Pozycja 191

POSTANOWIENIE

z dnia 26 lutego 2025 r.

Sygn. akt Ts 127/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.P. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 27 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.) w zakresie, w jakim „udziela upoważnienia Ministrowi Sprawiedliwości do odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu bez opinii Krajowej Rady Sądownictwa w toku kadencji”;
- 2) art. 27 § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „upoważnia kolegium właściwego sądu do wydania opinii w przedmiocie zamiaru odwołania, a Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu bez opinii Krajowej Rady Sądownictwa”;
- 3) art. 27 § 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „upoważnia Ministra Sprawiedliwości do zawieszenia prezesa albo wiceprezesa sądu w pełnieniu czynności”;
- 4) art. 27 § 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu bez opinii Krajowej Rady Sądownictwa”;
- 5) art. 27 § 5a zdanie drugie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „dopuszcza niewiążący charakter negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w przedmiocie zamiaru Ministra Sprawiedliwości odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu”, z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 czerwca 2024 r. (data osobistego wniesienia) J.P. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Minister Sprawiedliwości, w piśmie z 18 czerwca 2024 r. (sygn. akt nr: [...]) skierowanym do Kolegium Sądu Okręgowego w W., na podstawie art. 27 § 2 w związku z art. 27 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334; dalej: p.u.s.p.) poinformował Kolegium Sądu o zamiarze odwołania skarżącej z funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w W. i zwrócił się do Kolegium tego sądu o wyrażenie opinii w tym zakresie. Na podstawie art. 27 § 3 p.u.s.p. zawiesił skarżącą w pełnieniu czynności Prezesa Sądu Rejonowego w W. ze skutkiem od 19 czerwca 2024 r.

W piśmie z 26 czerwca 2024 r. (nr [...]) Minister Sprawiedliwości poinformował skarżącą, że wobec m.in. negatywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w W., na podstawie art. 27 § 2, 3 i 5a zdanie pierwsze ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334; dalej: p.u.s.p.), z upływem 26 czerwca 2024 r. odstępuje od zamiaru odwołania jej z funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w W. i uchyla zawieszenie w pełnieniu czynności prezesa tego sądu.

Następnie w piśmie z 1 lipca 2024 r. (nr [...]) Minister Sprawiedliwości ponownie, na podstawie art. 27 § 2 w związku z art. 27 § 1 pkt 2 p.u.s.p. poinformował Kolegium Sądu Okręgowego w W. o zamiarze odwołania skarżącej z funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w W. i zwrócił się do Kolegium tego sądu o wyrażenie opinii w tym zakresie. Na podstawie art. 27 § 3 p.u.s.p. zawiesił skarżącą w pełnieniu czynności Prezesa Sądu Rejonowego w W. ze skutkiem od 1 lipca 2024 r.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego, zarządzeniem z 16 lipca 2024 r. (doręczonym skarżącej 2 sierpnia 2024 r.), wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) sprecyzowanie wzorców kontroli dla zakwestionowanych w skardze przepisów, tj. wyjaśnienie, czy są nimi wskazane w *petitum* skargi art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji, czy przywołane w punkcie IV zatytułowanym „Wzorzec kontroli” art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 i art. 178 ust. 1 oraz art. 65 ust. 1 Konstytucji; 2) wskazanie, które wolności lub prawa skarżącej, i w jaki sposób, zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze przepisy; 3) uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanych w skardze przepisów z wolnościami lub prawami skarżącej, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; 4) doręczenie odpisów (lub poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii) pism Ministra Sprawiedliwości z: – 18 czerwca 2024 r. (nr [...]); – 26 czerwca 2024 r. (nr [...]); – 1 lipca 2024 r. (nr [...]).

W piśmie procesowym złożonym w Trybunale 8 sierpnia 2024 r. (data nadania) skarżąca odniosła się do zarządzenia.

Skarżąca zarzuciła, że określony w zakwestionowanych przepisach tryb odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych narusza prawo do sądu, zasady: trójpodziału władzy, demokratycznego państwa prawnego, poprawnej legislacji, określoności prawa i jednoznaczności przepisów prawnych. Zakłóca bowiem ciągłość funkcjonowania kluczowych organów sądu, jakimi są prezes i wiceprezes.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia przedmiotu skargi, tj. do wskazania przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego wydano w jego sprawie orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i w stosunku do którego domaga się stwierdzenia niezgodności z ustawą zasadniczą. Zakwestionowany przepis musi więc być podstawą ostatecznego orzeczenia, a jego normatywna treść źródłem naruszenia wolności lub praw występującego ze skargą konstytucyjną.

3. Trybunał Konstytucyjny ustalił, że z przywołanych jednostek redakcyjnych ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) tylko art. 27 § 1 pkt 2 oraz art. 27 § 2 i § 3 p.u.s.p. stanowiły podstawę rozstrzygnięcia co do *meritum* w sprawie skarżącej. Bezpodstawne było więc uczynienie przedmiotem kontroli pozostałych kwestionowanych przez skarżącą przepisów w niniejszej sprawie.

W powyższym zakresie skarga konstytucyjna nie spełnia więc podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

4. Trybunał stwierdza, że skarga nie zawiera wskazania naruszonych wolności i praw, a w konsekwencji sposobu ich naruszenia. Żaden bowiem z przepisów ustawy zasadniczej przywołanych przez skarżącą jako jej podstawa nie wyraża wolności lub prawa, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawami odmowy nadania dalszego biegu rozpatrywanej skardze konstytucyjnej.

5. Podnieść należy, że wyrokiem z 16 października 2024 r. (sygn. K 2/24, OTK ZU A/2025, poz. 17) Trybunał orzekł o niezgodności z Konstytucją przepisów zakwestionowanych przez wnioskodawcę. Stwierdził, że „1) art. 27 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334) w zakresie, w jakim pozbawia Krajową Radę Sądownictwa udziału w procedurze zawieszenia prezesa albo wiceprezesa sądu w pełnieniu czynności oraz nie określa terminu trwania zawieszenia prezesa albo wiceprezesa w pełnieniu czynności, 2) art. 27 § 5 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim pozbawia Krajową Radę Sądownictwa udziału w procedurze odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu, w sytuacji wydania przez kolegium właściwego sądu pozytywnej opinii lub nie wydania opinii w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu, 3) art. 27 § 5a zdanie drugie ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim zastrzega wiążący Ministra Sprawiedliwości charakter dla negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w przedmiocie zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu dla uchwał podjętych jedynie większością dwóch trzecich głosów, 4) art. 27 § 5a zdanie trzecie ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim przewiduje, że niewydanie opinii przez Krajową Radę Sądownictwa w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu nie stoi na przeszkodzie odwołaniu – są niezgodne z art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 w związku z art. 178 ust. 1 Konstytucji”. W pozostałym zakresie umorzył postępowanie.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji powyższe orzeczenie ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczne. Warto również nadmienić, iż z dniem ogłoszenia wyroku

w dzienniku urzędowym następuje wyeliminowanie zakwestionowanej normy z systemu prawa, przy czym już z chwilą ogłoszenia wyroku na rozprawie ustało domniemanie konstytucyjności badanego przez Trybunał Konstytucyjny przepisu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżące przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.